

531923

Seat No. _____

Master of Library & Information Science Examination

April / May – 2003

**Computer Application in Library &
Information Services : Paper - IV(b)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100]

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ માહિતી ટેકનોલોજી સમાજ પર શી અસર પાડે છે ? આવી સામાજિક અસરોનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૧ ગ્રંથાલયના હાઉસકિપિંગ કાર્યોમાં કમ્પ્યુટરના ઉપયોગ પર નિબંધ સ્વરૂપે નોંધ તૈયાર કરો.

૨ કમ્પ્યુટરના પ્રકારો સંક્ષિપ્તમાં વર્ણવો. 'સિસ્ટમ સોફ્ટવેર' અને 'એપ્લિકેશન સોફ્ટવેર' વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૨ 'ડેટાબેઈઝ' અને ડેટાબેઈઝ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ' એટલે શું ? એક ગ્રંથાલયના સંદર્ભમાં તેના હેતુઓ અને આવશ્યકતા સમજાવો.

૩ દૂર પ્રત્યાયન (Tele Communication) એટલે શું તેની ચર્ચા કરી દૂર પરિસંવાદ (Tele Conference) વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

૩ ગ્રંથાલય નેટવર્કની આવશ્યકતા અને તેના પ્રકારો વર્ણવો. ગ્રંથાલય નેટવર્ક કેવા પ્રકારની સેવાઓ આપે છે તેની સમજણ આપો.

૪ ગ્રંથાલયમાં ઉપયોગમાં લેવાતાં 'લાઈબ્રેરી સોફ્ટવેર પેકેજીંગ'ની યાદી આપી CDS / ISIS ની ઉપયોગિતા, સક્ષમતા અને મર્યાદાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ ફ્લોચાર્ટનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો. ગ્રંથાલયનું કોઈ એક આંતરિક કાર્ય ફ્લોચાર્ટની આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો :
- (૧) સી.ડી. – રોમ
  - (૨) ડેટા ઈનપૂટ અને આઉટપૂટ એકમો
  - (૩) ગ્રંથાલય યાંત્રિકરણની જરૂરિયાત
  - (૪) માહિતી ટેકનોલોજીનું કાર્ય મોડેલ.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 What is the implication of Information Technology on society. Evaluate such Social Implications.

OR

- 1 Prepare an essay type note on use of computer in House Keeping Operations.

- 2 Describe in short the types of computer. Differentiate between System Software and Application Software.

OR

- 2 What do you mean by 'Database' and 'Database Management System'. Explain their objectives and need in the context of a library.

- 3 What is Tele-Communication ? Discuss. Discuss in detail Tele-Conference.

OR

- 3 Describe the need and types of Library-Network. Explain the types of services offered by a Library-Network.

- 4 List the 'Library Software Packages' used in library and discuss in detail usefulness, competency and limitations of CDS / ISIS.

OR

- 4** Give the meaning of Flowchart. Explain the Flowchart with diagram of any one of the in-house functions of a library.
- 5** Write short notes on any **two** of the following :
- (1) CD - ROM
  - (2) Data input and output devices
  - (3) Need of library automation
  - (4) Functional model of Information Technology.
-